

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

45. An pueri tunc in articulo mortis sint vngendi, quando sunt capaces Sacramento Eucharistiae? Et notatur, quod si dubitetur puerum non habere vsum rationis, esse adhuc sub conditione vngendum. Ex ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

RESOL. XLII.

An Parochus, si cognoscat per confessionem puerum nunquam actualiter peccasse, teneatur ministrare illi Extremam-Vnctionem? Ex part. 3. tr. 4. Ref. 180. alias 181.

§. 1. **N**egatiuam sententiam mordicus tenet Didacus Nugnus in 3. part. tom. 2. quæst. 32. art. 2. diffi. 2. & in terminis Ioannes Sancius in selectis, diffi. 27. num. 18. quia qui nunquam peccauit, subiectum habile non est, cuius respectu forma vnctionis verificari valeat. Nam qua ratione verè dici potest, *Indulgeat tibi Deus quidquid deliquisti.* &c. respectu illius, qui nec peccatum, nec peccati reliquias habet, cum nulla vnquam labe fuerit infectus? Ita Sancius.

2. Sed mihi contraria opinio magis placet, quam tuetur Suarez tom. 4. disp. 42. sect. 2. num. 10. quia in hoc casu infirmus indigebit Sacramento Extremæ-Vnctionis ob robur acquirendum aduersus tentationes & ad superandam tristitiam ex infirmitate manantem, & accipiet gratiam, qua perfectius ad ingressum gloriæ præparetur. Et ita hanc sententiam ex multis aliis rationibus præter Suarez tenent etiã Villalobos in summa, tom. 1. tract. 10. diffi. 4. num. 7. Pitigianus in 4. sent. tom. 2. disp. 23. q. vnica. art. 5. Reginaldus in praxi tom. 2. lib. 28. ap. 11. num. 69. Filiucius tom. 1. tract. 3. cap. 4. n. 108. Coninch de Sacram. disp. 19. dub. 7. num. 25. Henriquez lib. 3. cap. 11. num. 3. & alij.

3. Vnde apparet immerito hanc sententiam falsam à Nugno fuisse vocatam. Restat modò respondere ad argumentum Sancij, quòd forma non falsificatur in tali casu, dicendo, *Indulgeat tibi Deus quidquid deliquisti;* nam hunc sensum facit, Imponendo tibi gratiam sacramentalem de se remissiuam peccati, si fortè adit, sicut qui in sacramento Pœnitentiæ absoluit quempiam iam contritum, nam illa verba, *Absoluo te à peccatis tuis,* sensum reddunt, Impono tibi gratiam remissiuam peccatorum. Vide Coninch de Sacram. disp. 4. dub. 4. num. 59. & 60. Filiucium ubi supra, & alios.

RESOL. XLIII.

An puer sit vnendus Sacramento sub conditione, quando dubitatur, si habeat vsu rationis?
Et quid, si dictus puer recepisset Sacramentum Pœnitentiæ etiam sub conditione? Ex p. 3. tr. 4. Ref. 168 alias 169.

Sup. hoc in Ref. 1. post seq. c. i. in §. vlt. & supr. in tr. 2. Ref. 90. §. 1. in fine

§. 1. **A**D hunc casum ita respondet Zambranus de casibus occurrentibus tempore mortis, cap. 1. dub. 1. num. 7. Credo dandam esse Extremam-Vnctionem sub conditione, quando de puero dubitaretur, an haberet vsu rationis sufficientem ad sacramentum Pœnitentiæ; licet in tali casu dubij de vsu rationis, videatur esse tutius non dare vnctionem, quando dictus puer non posset recipere sacramentum Pœnitentiæ sub conditione, quamquam non sit omnino improbabile etiam tunc posse dari vnctionem, sub conditione scilicet, Si es capax, propter maximam eius vtilitatem, & fructu in tali articulo mortis, quem summopere refert feliciter concludere. Ita ille sed tu absolute, & sine vilo timore dabis Extremam-Vnctionem sub conditione. Et ita docet Sancius in selectis, diffi. 28. num. 17. qui omnino videndus est.

RESOL. XLIV.

An pueris danda sit Extrema-Vnctio, si non sint capaces Sacramenti Eucharistia, sed tantum Pœnitentiæ?
Et asseritur in articulo mortis pueris doli capacibus, si aptis confiteri dandum esse Viaticum? Ex part. 3. tr. 4. & Misc. 2. Ref. 89.

§. 1. **N**egatiuè respondet Sotus in 4. sentent. diffi. 2. art. 2. quæst. 2. art. 2. c. vlt. vbi ver. si quædam Vidualdus in candel. aur. de Extrema-Vnct. cap. de fide. pien. num. 7. & quidam doctus theologicus, asserens pueris dandam non esse Extremam-Vnctionem nisi in ea etate, & dispositione sint, vt etiam sacrum Viaticum accipere possint, & hoc multis in locis consuetudine obseruari.

2. Sed aduersus dictam consuetudinem, & DD. opinionem insurgit, & merito Melchior Zambranus de cas. occurr. temp. mor. cap. 5. de Extrema-Vnct. per totum, & DD. quos ipse citat, quibus ego addo Layman in Theol. moral. lib. 6. tract. 7. cap. 4. num. 2. & Ludouicum de San Iuan in summa, tom. 1. de sacram. Extrema-Vnct. quæst. vnica. art. 6. dub. 3. conl. 1. vbi sic ait. [Para recibir la Extrema-Vnctio no es menester que el niño llegue a edad de recibir el Sacramento de Eucharistia, como puenia vn Acolito moderno, aunque muy docto, porque para recibir el Santissimo Sacramento del Altar, es menester mucha mas discrecion, que para la Pœnitencia, Extrema-Vnctio.] Ita ille; licet aliqui DD. probabiliter etiam doceant pueros in articulo mortis, qui sunt capaces Sacramenti Pœnitentiæ, esse capaces Sacramenti Eucharistia.

3. Dicendum est igitur omnibus pueris capaces sacramenti Pœnitentiæ, atque ad eos omnibus post septennium, nisi constaret carere via rationis, dandam esse Extremam-Vnctionem, licet non recipiant, nec sint idonei ad recipiendam Eucharistiam.

4. Verùm non desinam hic adnotare, quòd plures DD. asserunt in articulo mortis, pueris doli capacibus, & aptis confiteri dandum esse Viaticum. Ita Ternerus in 3. p. disp. 5. q. 6. dub. 5. n. 116. Henriquez lib. 3. cap. 4. 2. num. 4. Armilla ver. communio, num. 10. Carra. vnus ver. minister communionis, in fine. Salas de vlt. bus tr. 14. sect. 13. n. 12. Reginaldus tom. 2. lib. 28. Suarez tom. 3. disp. 7. sect. 1. in fine. Nugnus in 3. part. quæst. 80. art. 9. diffi. 2. ad 3. argum. & ego alibi.

RESOL. XLV.

An pueri tunc in articulo mortis sint vnendi, quando sunt capaces Sacramenti Eucharistia?
Et notatur, quòd si dubitetur puerum habere vsu rationis esse adhuc sub conditione vnendum? Ex part. 3. tr. 4. Ref. 85.

§. 1. **S**otus in 4. diffi. 23. quæst. 2. art. 2. & Vidualdus in candel. aur. de Sacramento Extrema-Vnctio. diffi. 10. affirmatiuam sententiam docuerunt, sed ipse ibi merito, sententiam negatiuam docet, quia, ait ille, ad excipiendam Extremam-Vnctionem non requiritur tanta discrecio, quanta ad receptionem Eucharistia, sed sufficit illa quæ sufficit ad receptionem Sacramenti Pœnitentiæ, cuius Extrema-Vnctio est consummativa. Et ita docet etiam Baldellus tom. 1. lib. 5. disp. 30. num. 16. & Ioan. Preposit. in 3. part. quæst. vnica. de Sacram. Extrema-Vnctionis, dub. 7. n. 57.

vt sic ait. Pueri, qui sunt capaces confessionis instituendæ, & absolutionis, sunt capaces huius Sacramenti, quia sunt capaces effectus illius, imò licet potest eis conferri, etiam si nondum soliti sint communicare. Vnde Pastores possunt talibus hoc Sacramentum præbere, quia non habet talem cum Eucharistia connexionem, vt hæc necessariò debeat præcedere. Ita ille, & fusè docet hanc sententiam Ioan. Sancius in *select. disp. 27. n. 6.* & alij penes ipsum, quibus adde Nugnum in *3. part. tom. 2. quest. 32. art. 4.* & nouissimè Iacobum Marchantium de *Sacram. lib. 5. de Extr. Vnct. cap. 1. quest. 1.*

2. Notandum est tamen quòd si dõbitetur puerum non habere vsum rationis, esse adhuc sub conditione vngendum, vt ex Sancio & Zambrano docui in *3. part. tract. 4. resol. 169.* & me citato, docet nouissimè Ioannes de Lugo de *Sacram. Euchar. disp. 13. scilicet. 4. num. 41.*

RESOL. XLVI.

Virum adulto in articulo mortis recenter baptizato sit illi Sacramentum Extremæ-Vnctionis ministrandũ? Et an in tali casu sub conditione administranda sit ei Extrema-Vnctio? Ex p. 3. r. 4. Ref. 171. alias 172.

§. 1. **H**ic casus frequenter solet accidere, & negatiuam sententiam docent Nugnus in *3. part. quest. 32. art. 4. conclus. 2.* & Sancius in *selectis, disp. 27. n. 18.* vbi sic asserit. Ego recens baptizato vnctionem ministrandum non consulerem, nisi nouum post Baptismum peccatum admisisse constaret.

2. Sed contrarium ego teneo, & idèò anno 1620. testatur ipsemet Sancius, fuisse ministratum Cathecumeno Martienli, mancipio Mahumetano periculoso morbo decumbenti, Sacramentum Baptismi Eucharistia, & Extremæ-Vnctionis successiue, & immediatè vnum post aliud. Et ita hanc sententiam docent Zambranus de *casu tempore mortis cap. 5. dub. 3. n. 6.* Ledesma in *summ. tom. 1. de Sacram. Extrem. Vnct. cap. 6. conclus. 7.* Vega in *speculo Curati part. 1. c. 13. n. 20.* Naldus in *summa, verb. Extrema-Vnct. num. 9.* Possenijs de *officio Curati cap. 9. num. 4.* Henriquez lib. 3. cap. 11. n. 3. Filliucius tom. 1. tract. 3. cap. 6. n. 108. vbi sic asserit. Peccatum aduale non est materia proxima, vel remota huius Sacramenti, sicut est penitentia. Ergo quamuis non præcesserit, poterunt omnia essentialia adhiberi, atque adèò conferret effectum suum. Confirmatur, quia si quis in graui morbo baptizetur, etiam in fine vitæ, post viaticum debet sumere hoc Sacramentum, etiam si nullum peccatum post Baptismum commiserit. Ita Filliucius, & post illum Layman in *Theol. mor. lib. 5. tract. 8. cap. 3. n. 3.* sic asserens. Potest hoc Sacramentum ministrari homini, etiam si nullum peccatum habeat, v. g. ei, qui immediatè antè baptizatus fuit. Sic ille; vide etiam Suarez in *3. part. tom. 3. disp. 42. scilicet. 2. n. 9.* Lopez in *instrucl. part. 2. cap. 23.* Syluestrum verb. *Extr. Vnctio, n. 5.* in *3. dicto, Paludanum in 4. disp. 23. q. 3. n. 15.* Richardum in *4. disp. 23. art. 4. q. 4.* & alios.

3. Vnde licet Nugnus vbi supra in *3. part. q. 32. art. 4. conclus. 1.* & alij asserant, in tali casu sub conditione ministrandam esse Extremam-Vnctionem, attamen ego puto cum supradictis Doctoribus absolutè posse ministrari; ex quibus valdè miror, aliquos Parochos baptizare infideles tempore mortis, & tamen illis Sacramentum Extremæ-Vnctionis minimè ministrare.

RESOL. XLVII.

An Extrema-Vnctio sit ministranda adulto in periculo mortis statim post Baptismum susceptum? Ex p. 5. tract. 3. Ref. 86.

§. 1. **A**firmatiuam sententiam puto tenendam & practicandam, quam præter Doctores, quos citauit in *3. part. tract. 4. ref. 172.* docet etiam Mol-felijs in *summa, tom. 1. tract. 4. cap. 3. n. 42.* & Ludou. à San Iuan. *quest. vnic. art. 6. de Sacram. Extrem. Vnct. dub. 3. conclus. 4.* vbi sic asserit. [A todos los adultos se ha de dar este Sacramento, si estan en el articulo de la muerte, aunque esten rezien bautizados; porque aunque à estos se les ayau perdonado todos sus peccados por el bautismo, quanto a la culpa y pena, toda via les quedan las reliquias, y refabios del peccado, que es la torpeza para el bien, y pronteza para el mal.] Et ita hanc opinionem tenet Præpos. in *3. part. quest. vnic. de Sacram. Extremæ-Vnct. dub. 7. n. 61.* & ratio est, quia hoc Sacramentum habet duplicem proprium & infallibilem effectum; vnus est auxilia, quibus homo potest in illa extrema lucta corroborari; alter est remissio peccati, ita vt hi effectus sint dispensati; & vnus ab altero non dependeat, possitque vnus conferri ei, qui non sit alterum recepturus, quisquis autem est capax alterutrius, est capax Sacramenti: cum ergo is, qui nunquam peccauit, potest tamen peccare, per intrinsecam dispositionem possit recipere auxilia, quibus possit corroborari, potest hoc Sacramentum recipere, ergo, &c. Vide etiam Mercerus in *D. Thom. 10. 3. tract. de Extr. Vnct. disp. 9. sect. 3. n. 2.* Vnde satis remanet fundata nostra sententia, & idèò Parochi, me consulente, ne desistant infidelibus baptizatis in articulo mortis statim Sacramentum Extremæ-Vnctionis ministrare.

Quæ hic est Ref. antecess.

RESOL. XLVIII.

An mutus, surdus & cæcus à natiuitate sit vngendus Extremæ-Vnctione?

Et asseritur, deiciente organo alicuius sensus, locum organi esse vngendum, quod etiam fieri debet, quamuis homo tale organum nunquam habuerit, & proinde nunquam exterius per illud peccauerit, quia potuit peccare desiderio actus illius sensus. Ex part. 5. r. 6. Ref. 11.

§. 1. **R**atio dubitandi præsertim de cæco, esse potest, quia talis nunquam deliquit ex visione oculorum, cum illa carnerit. Sed contrarium dicendum est, & idèò Possenijs de *officio Curati, c. 9. n. 15.* sic ait. In cæco à natiuitate benè vnguntur oculi, quia habuit potentiam, licet non actum peccandi. Idem dicitur in muto & surdo. Ita ille, cui adde Naldus in *summ. verb. Mutus, n. 3.* & verb. *Extr. Vnct. n. 8.* vbi ita asserit: Extrema-Vnctio dari debet à Natiuitate surdis, mutis, & cæcis, prope illa organa sensus illius, quo carent, quia licet exterius per illa organa non peccauerint, peccasse tamen possunt per interiores potentias, quibus illa membra respondent. Hæc Naldus. Vnde Ioann. Præpositus in *3. part. quest. vnic. de Sacram. Extrem. Vnct. dub. 8. n. 73.* asseruit, deicientem organo alicuius sensus locum organi esse inungendum, quod etiam fieri debet, quamuis homo tale organum nunquam habuerit, & proinde nunquam exterius per illud peccauerit, quia potuit peccare desiderio actus illius sensus.

Sup. hoc sit præ in Ref. 4. §. penult. peccatum, & §. ult.

Sup. hoc ibidem, ad medium prædicti §. ult.